

Referat af

MØDE 2 -2016

Fredensborg Seniorråd

Fredag d. 5. februar 2016 kl. 9.00 – 13.00

Lilletrommen, Fredensborg Rådhus

Til stede: Finn Kamper-Jørgensen, Jørgen Simonsen, Michael Huusom, Grethe Troensegaard, Niels Søndergaard, Anders Kopping, Anette Lewinsky, Grethe Zöllner.
Afbud: Helle Lassen.

Udenfor dagsordenen gav IT-chef i Fredensborg Kommune, Ulla Skytte, en kort introduktion til kommunens nye hjemmeside. Den er blevet meget hurtigere, og indholdet er mere overskueligt. Man kan fremover stadig læse Seniorrådets referater mv, men de vil ikke fysisk ligge på kommunens hjemmeside. Der vil i stedet være links til Seniorrådets egen hjemmeside, hvor dokumenterne ligger. For brugerne vil der ikke være nogen mærkbar forskel på dette punkt.

REFERAT

1. DAGSORDEN

Dagsordenen godkendt.

2. REFERAT

Referatet fra Seniorrådets møde 1-2016 blev godkendt.

3. TEMA: ÆLDREPOLITIK, BYRÅD OG ØKONOMI

1. Dagsordener for Byråd og økonomi-udvalg, eventuelle kommentarer fra Seniorrådet.
Ingen kommentarer.
2. Social- og Seniorudvalgets drøftelse 8.februar af værdighedspolitik med SR deltagelse.
Drøftelsen er udvidet til 1½ time. Drøftelsen foregår i grupper.
I drøftelsen fremfører alle Seniorrådets medlemmer vores 5 hovedsynspunkter om værdighed i ældreplejen. Jørgen Simonsen fremsender mail med disse synspunkter i renskrevet form til os inden mødet. ([Se bilag her](#))
Endvidere blev Seniorrådets forslag til revideret kommunal ældrepolitik inklusiv værdighedspolitik gennemgået. I drøftelsen indgik dokumenter fra den norske og svenske værdighedspolitik. Der er enighed i Seniorrådet om, at

vi lægger vægt på, at der ikke bør udarbejdes en særskilt værdighedspolitik, men at værdighedspolitikken skal være en integreret del af hele ældrepolitikken. Den reviderede udgave af Seniorrådets forslag til ældrepolitik inkl. værdighedspolitik udsendes til alle Seniorrådets medlemmer, når den i løbet af weekenden er renskrævet, og Finn Kamper-Jørgensen medbringer et antal printede udkrevne eksemplarer overrækkes inden mødets slutning til Social- og Seniorudvalgets politikere og til de relevante embedsmænd.
([Se Seniorrådets forslag til ældrepolitik her](#)).

- 3.3 Revision af Sundhedspolitikken (via Fritidsudvalg og Social- og Seniorudvalg)
Det er fra kommunen meldt ud, at det kun er dele af Sundhedspolitikken, der skal revideres, nemlig afsnittene med "Vidste du at ...". Der er enighed i Seniorrådet om, at dette ikke er tilfredsstillende. Finn Kamper-Jørgensen har udarbejdet et forslag til, hvordan det sammenhængende patientsforløb bør indgå i kommunens sundhedspolitik. Seniorrådet bakkede Finns forslag op. I drøftelsen indgik også en artikel om 6 nordsjællandske borgmestres (bl.a. Fredensborgs borgmesters) synspunkter om sammenhængende patientforløb. Finn fremsender Seniorrådets synspunkt til Fritids- og Idrætsudvalget.
([Formandens forslag kan læses her](#)).
- 3.4 Seniorrådets høringssvar til planstrategi for kommunen er fremsendt herunder et generelt ønske om at få et 5. pejlemærke om forsøgs- og udviklingsarbejde sat ind i de generelle pejlemærker for kommunens fremtid.
([se Seniorrådets høringssvar her](#)).

4. TEMA: SOCIAL- OG SUNDHEDSOMRÅDET

- 4.1 Dagsorden for Social- og Seniorudvalget.
Udvalgets dagsorden blev gennemgået på SOSU-gruppens møde d. 4. febr. På grund af fællesmødet med udvalget d. 8. febr. gav dagsordenen ikke anledning til særskilte kommentarer til udvalget. Dog gav udvalgets dagsordenspunkt 24, hvor Forebyggelsesrådets handlingsplan forelægges, anledning til, at Finn overvejer at ønske foretræde for udvalget. Der er i sagsfremstillingen ikke medtaget bevillingsmæssige overvejelser ved gennemførelse af handlingsplanen.
- 4.2 Referat fra SOSU-møde
Anders orienterede fra møde i SOSU-gruppen d. 4. februar. Blandt emnerne var bl.a.:
- Anders' en-dags tur med udvalget til demensplejehjem i Holland. Orientering fra borgermødet d. 29/1 om lokalplan for plejehjemsbyggeriet i Humlebæk.
  - Gruppens drøftelser om ældrepolitik/værdighedspolitik forud for mødet med det politiske udvalg d. 8. februar.
  - Revidering af Sundhedspolitikken
  - Forebyggelsesrådets handlingsplan for fysisk aktivitet.

- Orientering om, at Danske Ældreråd ikke har fået svar fra de ministerier, som har fået forespørgsel på baggrund af vores henvendelse i juni måned 2015 om boligøkonomi på plejehjem. DÆ har genfremsendt forespørgslen.

[\(Referatet fra SOSU-mødet kan læses her\)](#)

- 4.3 Lov om forebyggende hjemmebesøg til ældre
Loven er nu vedtaget. Udmelding fra Sundhedsstyrelsen med retningslinjer foreligger endnu ikke. Finn orienterede kort.

5. TEMA: TEKNIK. TRANSPORT. TILGÆNGELIGHED

- 5.1. Dagsordener for de politiske udvalg.
Seniorrådet har fremsendt kommentar til Plan- Miljø- og Klimaudvalget. Kommentarerne vedrører buslinjer, flexitur og transport til kommende pleje- og rehabiliteringscenter i Humlebæk, ældreboliger og nyt overordnet pejlemærke for kommunens strategi: Forsøgs- og udviklingsorientering af kommunen.
[\(Seniorrådets kommentarer kan læses her\).](#)

6. TEMA: KULTUR. FRITID. IDRÆT

1. Dagsordener for de politiske udvalg.
Seniorrådes kulturgruppe har fremsendt høringssvar til Kulturudvalget vedrørende kommunens biblioteksstrategi 2020.
[\(Høringssvaret kan læses her\).](#)

7. TEMA: KOMMUNIKATION OG IT

- 7.1 Dagsordener for de politiske udvalg, eventuelle kommentarer fra Seniorrådet
Intet relevant på udvalgenes dagsordener.
- 7.2 Niels gennemgik Referat fra gruppemøde 26. januar
Prioritering af opgaver. Niels bad om, at vi for fremtiden gav bilag til referatet korte, men meningsfulde navne, da årstalangivelsen og bilagsnumre ikke giver yderligere information. Seniorrådet diskuterede om (elektronisk) arkivering, hvor Niels bemyndigedes til at anskaffe mere hardware, såfremt det bliver nødvendigt. Gruppen vil vurdere den nye hjemmeside og eventuelt melde sine synspunkter til forvaltningen.
- 7.3 Fremtidig forretningsorden
IT-Komms forslag til ny forretningsorden blev diskuteret. Fælles værdiramme for SRs arbejde i temagrupperne skal kort nævnes og sekretærfunktionen overvejes. Derefter forelægges til vedtagelse i Seniorrådet

8. SENIORRÅDETS ØKONOMI, BUDGET OG REGNSKAB

- 8.1 Økonomisk status
Niels gennemgik det aktuelle regnskab, intet at bemærke, der er i øjeblikket ikke overført penge fra Kommunen (se pkt 8.2).
- 8.2 Vi har endnu ikke fået et overslag fra Kommunen om pris (og metode) til næste Seniorrådsvalg.

9. ØVRIGE SPECIFIKKE SAGER

- 9.1 Årsberetning for 2015
Grethe Troensegaards oplæg til årsberetning for 2015 blev gennemgået og drøftet. Færdiggørelse af årsberetningen overgår til formanden og næstformanden i samarbejde med de enkelte gruppeledere. Ambitionen er, at årsberetningen skal foreligge inden frokostmødet med borgmester og direktion d. 1. marts.

10. DIVERSE MØDER

- 10.1 Forebyggelsesrådet.
Referat fra møde 19. januar eftersendes. Mødet var koncentreret om at udbygge handlingsplanen for fysisk aktivitet i ældrebefolkningen. En del aktiviteter specificeret. Videre arbejde med mental sundhed, lighed i sundhed, mad, forebyggende hjemmebesøg mv i 2016 skal udvikles. Referatet fra Forebyggelsesrådet kan læses på kommunens hjemmeside. Finn Kamper-Jørgensen er genvalgt som formand. Som Seniorrådets repræsentanter i Forebyggelsesrådet fortsætter Finn Kamper-Jørgensen og Helle Lassen. Anders Kopping udpeget som ny suppleant
- 10.2 Møder i Danske Ældreråd mv.
a. Nordgruppens møde 19. januar.
b. Regionsældrerådets møde 9. februar. Michael Huusom og Niels Søndergaard deltager
c. Temamøde om kommunal værdighedspolitik mv. Allerød 29. februar. Se allerede udsendt melding om mødet fra Danske Ældreråd. De, der ønsker at deltage, meddeler dette til kassereren meget hurtigt, hvorefter kassereren tilmelder.
d. Årsmødet i Danske Ældreråd d. 2. maj med efterfølgende temadag d. 3. maj. Michael Huusom og Niels Søndergaard deltager i årsmødet med stemmeret. Når programmet for temadagen d. 3. maj foreligger senere i februar tilmeldes alle interesserede medlemmer af Seniorrådet. Vi forsøger at fordele os så bredt som muligt blandt de tilbudte oplæg, og hver deltager skriver efterfølgende et kort referat fra oplægget.
- 10.3 Møder/Konferencer i Kommunernes Landsforening

- a. Sundhedspolitisk konference afholdt 26. januar. Finn orienterede.
- b. KLS Social- og Sundhedspolitiske Forum 12. – 13. maj 2016.
- c. KLS Ældrekonference 26. september 2016.

10.4 Frokostmøde med Borgmester og forvaltningsledere 1.marts 2016 kl 12.30-14
Som formand vil Finn komme med et generelt indlæg. Derefter korte indlæg fra hver af Seniorrådets faste grupper. Vi skal bede om en redegørelse for den nye forvaltningsstruktur og dens betydning for Seniorrådets arbejde.

10.5 Næste Seniorrådsmøde er fredag d. 4. marts kl 9-13

11. EVENTUELT.

Intet

FREDENSBORG
KOMMUNE

Ældrepolitik

**Seniorrådets forslag til ældrepolitik
med indbyggede
værdighedskriterier**

7. Februar 2016

Indledning

Fredensborg Kommune har revideret sin ældrepolitik i lyset af den lov om værdighed i ældreplejen, som Folketinget har vedtaget foråret 2016.

Fredensborg Kommune fremlægger derfor ikke et særligt "værdigheds politisk dokument", da de lovbestemte forhold er indbygget i den foretagne revision af ældrepolitikken

Fredensborg Kommune ønsker at ældrepolitikken skal ligge til grund for at realisere kommunens vision om tilfredse borgere, hvor nøgleordene er **værdighed, meningsfuldhed**, mangfoldighed, dialog, åbenhed og sammenhæng.

Ældrepolitikken skal vægte at prioritere indsatserne for at tage hånd om de svageste ældre i vores samfund.

Fredensborg Kommune vil bidrage til at styrke ressourcerne hos de borgere, som har behov for støtte til at forsat selv at kunne tage vare på eget liv.

Fredensborg Kommune ønsker med ældrepolitikken at imødekomme den mangfoldighed af behov, som ældre har brug for. Dette indebærer, at Fredensborg Kommune tilstræber dialog og åbenhed i det daglige virke med at skabe gode rammer og muligheder for de ældre.

Fredensborg Kommune tilstræber sammenhængende indsatser og støtte ved ændringer i den ældres livssituation og ved sygdom.

Aktive borgere

Alle ældre skal have mulighed for at leve et aktivt og socialt ældreliv

Valgfrihed er i den forbindelse et centralt anliggende for de fleste, både hvad angår anvendelse af offentlige og private tilbud.

Det er vigtigt at sikre fysisk, psykisk og social livskvalitet hos ældre. At deltage i meningsfulde aktiviteter, have gode sociale relationer og bibeholde fysisk sundhed er vigtige parametre for ældres livskvalitet.

Med udgangspunkt i den enkelte ældres behov og ønsker, vil Fredensborg Kommune understøtte mulighederne for, at ældre kan leve et aktivt og socialt liv.

En af forudsætningerne for et aktivt, socialt liv er tilgængelighed til rimelige aktivitetstilbud i Fredensborg Kommune. Det er tvingende nødvendigt, at mulighederne for transport er til rådighed. Der skal være et varieret udbud af aktiviteter i kommunens lokalområder.

Oplysning og information om tilbud og aktiviteter er grundlæggende for at kunne tilrettelægge et aktivt ældreliv.

En ældrevenlig kommunal hjemmeside og et digitalt nyhedsbrev til ældrebefolkningen er nye muligheder som led i udviklingen af et samfund med øget digitalisering

Fredensborg Kommune skaber rammer for at ældre selv får mulighed for :

- **Personlig selvbestemmelse i eget liv**
- Bestemme over egen deltagelse og inddragelse.
- Selv tage ansvar for et aktivt og socialt ældreliv.
- Deltage i meningsfulde aktiviteter.
- Skabe vilkår for en bred vifte af foreningsaktiviteter, som også understøtter sociale netværk.
- Sørge for tilgængelighed, så alle har lige muligheder for at deltage.
- Vælge med udgangspunkt i egne værdier.

Forebyggelse og sundhedsfremme

Et sundt ældreliv kan fremmes ved en prioritering og tidlig forebyggende og sundhedsfremmende indsats.

En tidlig forebyggende og sundhedsfremmende indsats er et perspektiv, der vedrører ældre i alle aldersgrupper med forskellige baggrunde - kulturelt og socialt.

En forebyggende indsats har til formål at hindre sygdom i at udvikle sig yderligere eller forhindre komplikationer og tilbagefald.

En sundhedsfremmende indsats har til formål at styrke sundhed ved at skabe rammer og muligheder til at mobilisere ressourcer og handlekompetence hos den ældre.

Fredensborg Kommune ønsker at skabe de bedste forudsætninger for at ældre støttes i at holde sig sunde længst muligt samt leve bedst muligt med kronisk sygdom, funktionstab og handicap.

Fredensborg Kommune ønsker at integrere det forebyggende og sundhedsfremmende arbejde i løsningen af alle kommunens opgaver inden for ældreområdet.

Fredensborg Kommune prioriterer forebyggelse og sundhedsfremme ved at:

- Skabe rammer for et godt, sundt og aktivt liv. Det gælder både fysisk, mental og social sundhed. **Det sunde valg skal være det nemme valg**
- **Prioritere forslag fra Forebyggelsesrådet for ældrebefolkningen**
- Prioritere **nyudvikling af forebyggende hjemmebesøg til ældre**
- Tilbyde **oplysning**, rådgivning og vejledning om sundhedsrelaterede spørgsmål
- **Patientorienteret forebyggelse i forhold til de store kroniske sygdomsgrupper hos ældre**
- Sikre nære sundhedstilbud i lokalområderne.

Værdighed i omsorgen for ældre

Det er vigtigt af ældreplejen i Fredensborg Kommune bygger på respekt og omsorg for de ældre, som godt nok er blevet ældre, men stadigvæk er ligeværdige mennesker.

Den værdige omsorg (og pleje) skal gælde alle ældre, i forhold den enkeltes behov.

En plejebolig i Fredensborg Kommune skal først og fremmest betragtes som et HJEM, og dernæst som en sted, hvor ældre kan plejes. Det betyder, at de helt basale menneskelige behov for social omgang med ligesindede skal prioriteres meget højt.

Fredensborg Kommune skal prioritere den tilstrækkelige og nødvendige pleje og omsorg (kernevefærden), og sikre at den ældre — udover den basale omsorg — skal mødes med nærhed, respekt og omsorg

Fredensborg Kommune prioriterer respektfuld og værdig pleje:

- Basale fornødenheder skal prioriteres over alle andre plejebestanden
- En bolig der passer til den enkeltes behov, med adgang til samvær med ligesindede
- Personalet møder de ældre med respekt, rummelighed og værdighed
- Støtte til at kunne fungere i hverdagen og kun få relevant hjælp, når der er behov — eller det bliver efterspurgt
- Hjælp til personlig soignering og til at bære de ønskede klæder
- Varieret og velsmagende mad i rammer, der giver lyst til at spise
- Mulighed for at bevare egen døgnrytme
- Mulighed for at komme ud
- Forebyggelse af sygdom samt kontinuitet og faglighed i omsorg, pleje og behandling
- Lindrende behandling og en værdig død.

Frivillighed

Fredensborg Kommune arbejder aktivt for at fremme gode og synlige rammer for frivilligt engagement til gavn for de ældre og frivillige.

Det giver god mening at inddrage frivillige aktører på ældreområdet, da frivillige kan supplere kommunens medarbejdere. Med etableringen af Frivilligcenter Fredensborg er der skabt en base, hvor enkeltpersoner og foreninger i kommunen kan søge inspiration, råd og vejledning.

Ved at stille gode rammer for den frivillige sociale indsats til rådighed kan man blandt andet forebygge social isolation og dermed forbedre den ældres livskvalitet. I arbejdet som frivillig kan den enkelte anvende sine kompetencer og udvikle nye.

Fredensborg Kommune gør det attraktivt at være frivillig på ældreområdet ved aktivt at anerkende den frivillige indsats

Fredensborg Kommune understøtter frivillighed ved at:

- Sikre et højt informationsniveau og stor synlighed omkring aktiviteterne i kommunen.
- Tilbyde sparring, støtte og vejledning til de frivillige aktører.
- Dele viden og erfaringer mellem eksisterende organisationer og foreninger med sigte på yderligere udvikling af området.
- **Udarbejde et frivilligcharter også med relevans for ældre**

Demente og svækkede borgere

Fredensborg Kommune tager vare på demente, syge, resourcesvage og alderssvækkede borgere.

Borgere med demenssygdomme eller demenslignende symptomer, kroniske lidelser eller alderssvækkelse kan have nedsat evne til at fungere i hverdagen og derved brug for en særlig indsats.

Fredensborg Kommune ønsker at opspore og diagnosticere disse ældre borgere i den tidlige fase og tilbyde en målrettet, sammenhængende og kvalitetsorienteret indsats, som tager afsæt i individuelle ønsker og behov.

Mange borgere, specielt i aldersklassen 80+, vil fremtidig have behov for kvalificeret pleje, omsorg og praktisk bistand. Plejen og omsorgen skal bidrage til den ældres trivsel og livskvalitet.

Som udgangspunkt skal hjælpen tilrettelægges, så den understøtter, at ældre kan fortsætte med at udføre så mange af de daglige gøremål, så længe som muligt. Svage ældre skal til stadighed sikres hjælp døgnet rundt.

Med henblik på at bevare borgernes livskvalitet - ønsker vi i et samarbejde med borgerne - at inddrage og støtte pårørende bedst muligt. Med en fælles indsats ønsker vi at fremme et værdigt og aktivt liv i trygge omgivelser samt tilbyde en bred vifte af såvel midlertidige som permanente botilbud, herunder demenscenter.

Ældre skal kunne forblive i eget hjem, hvis det er den ældres ønske, og så længe det er forsvarligt ud fra et fagligt synspunkt.

Fredensborg Kommune lægger vægt på at:

- Formidle information blandt andet om demens og kroniske sygdomme samt yde rådgivning, vejledning og støtte. Pårørende og netværk inddrages i alle indsatsens faser.
- Sikre relevante tilbud til demente, kronisk syge, resourcesvage og svækkede borgere.
- Tilbyde almen og specialiseret sygepleje, genoptræning eller rehabilitering efter sygdomsforløb.
- **Indbygge erfaringer fra Holland om "demenslandsbyer" i en fremtidig demenspolitik**

Velfærdsteknologi

Fredensborg Kommune vil udvikle og udnytte teknologiske muligheder for individuelt at hjælpe ældre til en større grad af selvhjælp.

Fredensborg Kommune vil fremtidssikre velfærdsydelse. Som en af flere vigtige veje imødegår Fredensborg Kommune i de kommende års udfordringer med en stigende ældrebefolkning, og en faldende arbejdsstyrke, gennem en målrettet satsning på velfærdsteknologi.

Fredensborg Kommune ønsker at afprøve og implementere velfærdsteknologi med henblik på at bruge ressourcerne på ældreområdet humant og optimalt.

Fredensborg Kommune sætter den ældres individuelle behov og evner i centrum, sådan at velfærdsteknologien er med til at understøtte de kompetencer den ældre har.

Fredensborg Kommune bringer kun velfærdsteknologien i spil når den understøtter ældre i at undgå funktionstab, at bevare evnen til at tage vare på eget liv længst muligt, eller i at opnå livskvalitet.

Fredensborg Kommune prioriterer velfærdsteknologiske løsninger ved at:

- Teknologi må ikke erstatte human omsorg, kun udføre rent fysiske opgaver.
- Mødet med ældre skal være præget af dialog og åbenhed for de ældres udgangspunkt.
- Kommunikere om velfærdsteknologi på grundlag af de ældres forudsætninger.
- Involvere ældre i de løbende tiltag omkring velfærdsteknologi.

Udviklings- og forsøgsvirksomhed i ældrepolitikken

Ingen tidligere ældregeneration har levet så længe som den nuværende. Der skal bygges en ny generationserfaring op. Derfor er udviklings- og forsøgsvirksomhed på ældreområdet og i ældrepolitikken væsentligt.

Fredensborg kommune har i en årrække været en frikommune og dermed vist sin interesse for udvikling og forsøg. Der er gjort vigtige erfaringer gennem de gennemførte frikommune forsøg. Udviklings- og forsøgsvirksomhed skal fortsætte uanset om frikommuneloven ophæves eller ændres.

De vigtigste områder for udviklings- og forsøgsvirksomhed er indenfor sundhedsområdet, socialområdet, transport, tilgængelighed samt velfærdsteknologi og digitalisering

Fredensborg kommune prioriterer udviklings- og forsøgsvirksomhed vedrørende:

- Gode digitale informationsmuligheder for ældre om muligheder og tilbud via kommunens hjemmeside og digitalt nyhedsbrev
- Meningsfulde fællesskaber mellem ældre, herunder ensomme ældre
- Gode og sammenhængende patientforløb på tværs af kommune, sygehus og almen lægepraksis
- Forebyggelsesindsats vedr. de store kroniske sygdomsgrupper hos ældre
- Anvendelse af velfærdsteknologi og telemedicin
- Transportformer og økonomiske muligheder for ældre med særlige behov
- Nye angrebsvinkler der stimulerer et rigt og værdigt ældreliv

Til mødet med medlemmerne af Social- og Seniorudvalget den 8/2 2016

5 ønsker om værdighed gennem hele livet.

Mange af disse ønsker opfyldes ikke for de ældre af økonomiske grunde

Her er 5 sætninger, som vi skal have i baghoved på mandag

1. Vi vil være selvstændige og kunne styre vores eget liv.

Medarbejderne har ansvaret for at støtte, at den ældre selv bestemmer så stor en del af sit liv, og ikke overtager det uden den ældres samtykke.

2. Vi ønsker et aktivt og meningsfyldt liv.

Medarbejderne har ansvaret for at skabe de aktive omgivelser, så den ældre oplever en meningsfyldt tilværelse og føler sig veltilpas.

3. Vi vil være trygge i vores omgivelser.

Medarbejderne har ansvar for at skabe et miljø, så den ældre føler sig tryk og har kontrol over sit liv.

4. Vi ønsker respekt for vores privatliv og personlige integritet

Medarbejdernes har ansvar for, at skabe de nødvendige omgivelser, så den ældre kan leve sit liv i overensstemmelse med sin personlighed og identitet

5. Vi vil selv bestemme, hvad vi vil hjælpes med, og hvordan og hvornår hjælpen gives.

Medarbejderne har ansvar for, at hjælpen til at den ældre gives i overensstemmelse med den ældres ønsker.

Seniorrådets hørings svar til Byrådets Plan- og Agenda 21-strategi 2015-2020

Seniorrådets hovedsynspunkter er:

- at den stigende ældrebefolkning i kommunen og dens særlige behov i planperioden bør indtænkes i implementeringen af strategien. Seniorrådet vil derfor løbende kommentere forslag forelagt til politisk beslutning
- at Seniorrådets generelle ønske om Byrådets 2020 strategi suppleret med et nyt femte pejlemærke: *"Fredensborg Kommune er en forsøgs- og udviklingsorienteret kommune"* også finder vej til planstrategiens endelige tekst og ved implementeringen af strategien de kommende år
- at behovet for ældreboliger analyseres og vurderes og indpasses i planstrategiens dispositioner. Eventuelt udskrive arkitektkonkurrence.
- at anbefaling 1 fra "Handlingsplan for fysisk aktivitet,, Forebyggelsesrådet for ældrebefolkningen" (2015) gennemføres. Den lyder: Fysisk aktivitet indarbejdes på sigt i kommuneplanen og relevante politikker
- at planstrategien gennemgås af kommunens tilgængelighedskoordinator med særlig henblik på svage ældres og handikappedes muligheder for at deltage i relevante aktiviteter, og at der realiseres en tilgængelighedsplan for kommunen som også omfatter den nu fremlagte planstrategi
- at ældre der ikke kan transportere sig selv får mulighed for offentlig transport, der også er økonomisk rimelig ,- gerne også udmøntet gennem forsøg i særlige områder af kommunen
- at Seniorråd opnår repræsentation i relevante udvalg/underudvalg med særlig relevans for planens implementering
- at fremtidige gode tilbud og muligheder, der udspringer af implementering af strategiplanen også kommunikeres effektivt til ældrebefolkningen

I Seniorrådet har vi sat pris på en proces med åbenhed og med veltilrettelagte forløb, som med baggrund i gode debatoplæg og forslag til udformning af strategien har involveret mange enkelte borgere, nævn og råd.

I det følgende kommenteres de oven for nævnte forslag

Stigende ældrebefolkning – særlige behov

Ingen tidligere generation af ældre har levet så længe som tilfældet er nu. Udviklingen vil derfor afdække behov for indsats, som man måske tidligere har negligeret. Det er blandt andet derfor vi har anført en række fokuseringer i vore ovennævnte punkter. Efter lovgivningen er det endvidere Seniorrådets opgave løbende at kommentere og stille forslag vedr. ældrebefolkningens forhold. Derfor vil Seniorrådet følge med i implementering af planstrategien ud fra ældresynsvinkler og løbende kommentere de forslag, der fremlægges til beslutning og som er ældrerelevante. Der findes nemlig ikke i strategien en gennemgang af planen set specifikt med ældrebefolkningens øjne.

Fredensborg Kommune som forsøgs- og udviklingsorienteret kommune

Fredensborg Kommune er i dag glad for at være en Frikommune og skilter med det. Baggrunden for den nu fremlagte strategiplan var et fortrinligt debatoplæg "Udkast til Byrådets 2010-strategi- Fremtidens Fredensborg Kommune" med fire pejlemærker. Seniorrådet har generelt foreslået, at der suppleres med et femte pejlemærke som angivet i overskriften.

Vi finder det vigtigt at der både i befolkningen, blandt fagligt personale, i forvaltning og blandt politiske beslutningstagere er en indstilling til at udvikle vor kommune også gennem forsøgsvirksomhed, hvor man fx indtænker anderledes fremgangsmåder og tilbud end eksisterende lovregler og rutiner umiddelbart tilsiger. Frikommuneloven giver ligesom en række forsøgsorienterede paragraffer i landets love mulighed for at kommunalbestyrelser kan tilrettelægge forsøg og udviklingsarbejder af mere utraditionel karakter – og der findes ofte også statslige og andre pengepuljer til at understøtte en sådan udvikling.

Vort generelle forslag fremsendt til Center for Politik og Strategi fremgår vedlagt som bilag.

I Ældrepolitikken fokuserer vi eksempelvis på forsøgs- og udviklingsvirksomhed vedrørende den stigende forekomst af demens i den samlede ældrebefolkning og på ensomhed.

Vi ser behov for at anvende denne forsøgs- og udviklingstankegang på flere af de områder, som planstrategien omfatter. Vi har noteret os en række udviklingsorienterede forslag i den fremlagte plan, bakker op om sådanne forslag og anfører bl.a. neden for eksempler på forsøg og udviklingsarbejde, som også kan være relevant set med ældreøjne.

Behovet for ældreboliger analyseres og vurderes

Ligesom der lægges en såkaldt infrastruktur analyse til grund for de fremtidige vejinvesteringer og anlæg, foreslår Seniorrådet, at der gennemføres en analyse af behovet for ældreboliger i kommunen og de 5 område opdelinger, som strategiplanen beskæftiger sig med - og at der derefter skønnes over behovet for såvel lejeboliger som ejerboliger til ældre.

Seniorrådet har en formodning om, at der findes en del ældre, som gerne vil flytte fra et lidt større parcelhus til mindre boliger, men samtidigt stiller krav om, at det er attraktivt hvad angår såvel beliggenhed som økonomi. Hvis denne gruppe af rimeligt økonomisk stillede ældre kan flytte til sådanne boliger i fremtiden, vil der blive frigjort boligkapacitet, som formentlig vil være attraktivt for bl.a. ressourcestærke børnefamilier som efterlyst af borgmesteren ved seneste borgermøde. Man kunne

eventuel supplerende udskrive en idé- eller arkitektkonkurrence om fremtidens ældreboliger i Fredensborg Kommune.
Sådanne boligtyper for ældre kan indtænkes i den fremtidige arealdisponering og kommuneplanlægning.

Forebyggelsesrådets handlingsplan: Fysisk aktivitet indarbejdes i kommuneplanen

Byrådet har nedsat et Forebyggelsesråd for ældrebefolkningen. I den nyligt vedtagne handlingsplan for fysisk aktivitet findes en række anbefalinger. Anbefaling 1 lyder således: *Fysisk aktivitet indarbejdes på sigt i kommuneplanen og i relevante politikker.*

I handlingsplanen hedder det supplerende:

De kommunale politikker og kommuneplanen revideres kun periodisk – typisk en enkelt gang i Byrådets 4-årige valgperiode. Ved førstkommande revision af de relevante politikker og kommuneplanen indtænkes mulighederne for fysisk aktivitet for ældrebefolkningen, herunder også for den del af ældrebefolkningen som er meget gamle og svækkede. En administrativ-faglig rådgivningsgruppe vedrørende fysisk aktivitet, der følger tilblivelsen af de relevante politikker, vil fremme dette formål.

Planstrategien gennemgås af kommunens tilgængelighedskoordinator

Det er en grundlæggende forudsætning for et ældre menneskes deltagelse i aktiviteter - rask og rørig eller svag, gangbesværet, handicappet - at der ikke er fysiske og andre forhindringer i deltagelse. Vi tænker bl.a. på veje og stier, tunneller, fodgængerovergange, cykelstier, trappeopgange, elevatorer, døre der ikke kan åbnes ordentligt, manglende læskure ved busstoppesteder.

Derfor bør kommunens tilgængelighedskoordinator gennemgå planen og høres i relevante sammenhænge for bl.a. at sikre god fysisk tilgængelighed.

Seniorrådet er desuden tilhænger af en kommunal tilgængelighedsplan, der også omfatter den aktuelle planstrategi.

Transport

Ældres transportmuligheder er en del af tilgængeligheds begrebet.

En del ældre har ingen bil, - har på grund af helbredsproblemer mistet kørekortet eller har store transportproblemer på grund af tilrettelæggelsen af den kollektive trafik og de tilbud, kommunen har tilrettelagt.

Seniorrådet mener, at alle ældre, der ikke kan transportere sig selv, skal have mulighed for offentlig transport samt at transporten organiseres så billigt som muligt for de ældre, der har behov, - ældre der endnu ikke er visiteret til anden form for kørsel.

Seniorrådet har en såkaldt teknikgruppe, der løbende følger udviklingen på området og afgiver ældrerelevante synspunkter bl.a. om behov for tryghedsskabende flexitur, relevant kollektiv transport i områder, hvor transportmulighederne er problematiske, MOVIAs takster og vilkår for transport.

Seniorrådet lægger vægt på, at man iværksætter forsøg, der kan opfylde relevante transportmuligheder, som ikke findes i dag.

Seniorrådet ønsker også fremadrettet at vedligeholde den gode kontakt med kommunens Team Trafik.

Rent politisk finder Seniorrådet, at der bør lægges pres på Hillerød kommune således at denne kommune også indfører flexitur som en relevant transportmulighed – ikke mindst på grund af transport til Nordsjællands Hospital i Hillerød.

Deltagelse i relevante udvalg/underudvalg

Seniorrådet var medlem af Trafiksikkerhedsudvalget indtil dets nedlæggelse med udgangen af 2013. Vi er ikke repræsenteret i dette udvalgs afløser. Vi mener, at vi kan bidrage med en række relevante synspunkter for den fjerdedel af kommunens borgere som er ældre.

Vi vil desuden gerne bidrage med ældresynspunkter i fremtidige udvalg, der kan indeholde repræsentanter for brugerne i relation til implementering af strategiplanen.

Kommunikation til ældrebefolkningen

Når strategiplanen implementeres er det uden tvivl ønskeligt med såvel generel som specifik information til kommunens befolkning om en række nye muligheder og tilbud. Vi anmoder planafdelingen om at indtænke også specifik information til ældrebefolkningen i sin kommunikationsstrategi.

Seniorrådet har som led i kommunens digitalisering på en række områder også stillet forslag om, at der fremover etableres et særligt digitalt nyhedsbrev til ældrebefolkningen, som kan lægges i den digitale postkasse for ældre, der ønsker at modtage sådan information.

Det er derfor ønskeligt at planafdelingen indtænker denne kommunikationsmulighed i sit fremtidige arbejde via den relevante kommunikationsansvarlige instans i kommunen

Med venlig hilsen

Finn Kamper-Jørgensen
Formand, Seniorrådet

Michael Huusom
Næstformand, Seniorrådet

24. januar 2016

Center for Politik og Strategi
Att. Sekretariatchef Mie Gudmundsson
Fredensborg Kommune

Seniorrådets forslag om, at politikrevisioner og langsigtet strategi udtrykker, at "Fredensborg Kommune er en forsøg- og udviklingsorienteret kommune"

Som drøftet ved den seneste kontakt mellem Seniorrådet og sekretariatchef Mie Gudmundsson fremsendes med denne skrivelse et generelt ønske om, at det indføres i Byrådets 2020 strategi, at Fredensborg Kommune er en forsøgs- og udviklingsorienteret kommune – og at dette kommer til udtryk i flere politikker af relevans for ældrebefolkningen: Ældrepolitikken, Sundhedspolitikken, og også den aktuelle høring vedr. Byrådets Plan- og Agenda 21-strategi 2015 – 2020.

Seniorrådet har fremlagt suppleringsforslag til revision af Ældrepolitikken:
Der nyindføres følgende afsnit i det samlede ældrepolitiske papir:

Udviklings- og forsøgsvirksomhed i ældrepolitikken

Ingen tidligere ældregeneration har levet så længe som den nuværende. Der skal bygges en ny generationserfaring op. Derfor er udviklings- og forsøgsvirksomhed på ældreområdet og i ældrepolitikken væsentligt i Fredensborg Kommune.

Fredensborg kommune har i en årrække været en såkaldt frikommune og dermed vist sin interesse for udvikling og forsøg. Der er gjort vigtige erfaringer gennem de gennemførte frikommuneforsøg. Udviklings- og forsøgsvirksomhed skal fortsætte, uanset om frikommuneloven ophæves eller ændres. De vigtigste områder for udviklings- og forsøgsvirksomhed er indenfor sundhedsområdet, socialområdet, transport samt velfærdsteknologi og digitalisering.

Fredensborg kommune prioriterer udviklings- og forsøgsvirksomhed vedrørende:

- Gode digitale informationsmuligheder for ældre om muligheder og tilbud via Fredensborg Kommunes hjemmeside og digitalt nyhedsbrev
- Meningsfulde fællesskaber mellem ældre, herunder ensomme ældre
- Gode og sammenhængende patientforløb på tværs af kommune, sygehus og almen lægepraksis
- Forebyggelsesindsats omkring de store kroniske sygdomsgrupper hos ældre
- Anvendelse af velfærdsteknologi og telemedicin
- Transportformer og økonomiske muligheder for ældre med særlige behov
- Nye angrebsvinkler der stimulerer et rigt og værdigt ældreliv.

Seniorrådet argumenterer her reelt i forhold til flere politik områder.

Da Byrådet som grundlag for de 5 borgermøder om Fredensborgs fremtid foråret 2015 fremlagde debatpapiret: Fremtiden – Fredensborg Kommune,- en attraktiv kommune midt i mulighederne – også kaldet: Udkast til Byrådets 2020 strategi – noterede vi, at strategiplanen indeholdt i alt fire pejlemærker.

Vi har samtidigt bemærket:

- at Fredensborg Kommune endog på sit brevpapir fremhæver, at det er en frikommune
- at Borgmesteren klart i offentligheden har signaleret vigtigheden af kommunen som forsøgs- og udviklingsorienteret ikke blot ved at opgøre erfaringerne fra den hidtidige frikommuneperiode, men også ved sammen med 5 andre Nordsjællandske borgmestre kort før jul offentligt at problematisere udviklingen på sundhedsområdet
- at incitament strukturen efter kommunalreformen fra mange sider påkalder sig opmærksomhed af budgetmæssige og organisatoriske grunde
- at der er opblødning i grænserne mellem offentlig og privat virksomhed, - også på ældreområdet

Derfor mener Seniorrådet, at kommunen bør fastholde sin frikommune profil og indføre et 5. pejlemærke i den overordnede strategi: *Fredensborg Kommune er en forsøgs- og udviklingsorienteret kommune* – og måske tilføje både på det offentlige og på det private område.

Vi ser en sammenhæng mellem, hvad der kan gennemføres på ældreområdet og på den helt overordnede strategi, som præger kommunens udvikling.

Udover at fremsende dette forslag mere generelt vil vi også vedlægge det som forklarende bilag i forbindelse med høringer og politikrevisjoner.

Med venlig hilsen
Finn Kamper-Jørgensen
Formand for Seniorrådet

Møde i Seniorrådets SOSU-gruppe
Torsdag d. 4. februar kl. 09.30 – ca. 12.15 i
Lutten.

Referat:

Deltagere: Anders, Finn, Niels, Jørgen. Afbud fra Helle

1. Godkendelse af dagsorden

Godkendt

2. Orientering fra Anders´ tur med udvalget d. 3. febr. til demenslandbyen i Holland.

Anders orienterede fra turen. Anders udarbejder en særskilt orientering fra turen, hvor desværre kun 4 politikere ud af SO-SE udvalgets 7 medlemmer deltog. Orienteringen udsendes til Seniorrådet om nogle dage.

3. Orientering fra borgermøde d. 28. januar om lokalplanen for plejecentret i Humlebæk Syd.

Anders orienterede kort fra borgermødet, hvor lokalplanen for byggeriet blev gennemgået og drøftet. Fra borgerne i lokalområdet var der mange forbehold overfor planerne begrundet i områdets naturværdier. Skjult i argumentationen var "not in my back-yard". Der kom flere forslag til alternative placeringer fra forsamlingen. Seniorrådsrepræsentanter fremlagde synspunktet om, at der skal være busstoppested 50-100 m fra centreret, og ikke >400 meter fra centreret, som det fremgår af planerne.

4. Ældrepolitik/værdighedspolitik.

- Møde med forvaltningen d. 13. januar.
Finn og Michael har udsendt en kort orientering fra mødet d. 13/1, hvor også repræsentanter fra Ældresagen deltog. Der blev taget udgangspunkt i Seniorrådets fremsendte oplæg til revision af Ældrepolitikken inkl. værdighedspolitik samt fra Ældresagens side i "de 10 punkter", som er udarbejdet af Ældresagen, FOA og Dansk Sygeplejeråd. Ingen konklusioner på mødet, som ikke var specielt konstruktivt. Fra forvaltningen deltog Hans Bælvang.
- Temadrøftelsen d. 8. febr. med SOSE-udvalget.
Formanden har fået tilbagemelding om formen på drøftelsen. Efter kort oplæg bliver der en drøftelse i grupper med efterfølgende kort opsamling. SOSU-gruppen holder fast i, at værdighedspolitikken skal indarbejdes i Ældrepolitikken og have en overordnet, central rolle, så værdighedsprincippet gælder hele ældreområdet, og ikke kun ældreplejen. Finn udarbejder et papir med 6 overordnede sætninger om værdighed samt reviderer Seniorrådets papir med røde fremhævelser af vores nye indspark i.f.h.t. den gældende ældrepolitik. Niels indgår som "medskriver" på politikpapiret, og Jørgen kommer med input til de 6 overordnede sætninger. SOSU-gruppen indstiller til Seniorrådet, at vi ALLE loyalt fremfører indholdet i de 6 sætninger i gruppedrøftelserne med udvalget og bakker op om vores reviderede forslag til Ældrepolitik inkl. værdighedspolitik. Jørgen fremhævede, at de mange sider om den svenske værdighedspolitik (udsendt fra Finn d. 31. januar), er fremragende og let forståelig læsning. Han anbefaler alle at læse de mange sider inden mødet med udvalget.
Mødet med udvalget er i Stortrommen i stueetagen ved indgang D mandag d. 8/2 kl. 17.30 – 18.30.
- Værdighedsmilliarden. Drøftelse af vores holdning til anvendelse af de ca. 7 mio. kr., som er Fredensborgs andel?
Det fremgår af dagsordenen til SOSE-udvalgets møde d. 8. febr., at administrationen betragter Fredensborg Kommunes andel af "værdighedsmilliarden" som penge, der giver anledning til, at der kan være

”bevillingsmæssige konsekvenser...”, altså, at pengene kan indgå i de kommunale bevillingerne i stedet for budgetmæssigt afsatte midler. Dette er stik imod hensigten med pengene og imod Seniorrådets opfattelse. Pengene skal bruges som supplement til de afsatte budgetter for at løfte den værdighedsfremmende indsats. Dette fremføres på mødet med udvalget.

5. **Sundhedspolitikken.**

Af administrationens oplæg fremgår det, at det kun er afsnittene i den gældende sundhedspolitik med ”Vidste du at ...”, som forventes revideret. SOSU-gruppen er lodret imod den indstilling, og gruppen indstiller til Seniorrådet, at Finn bemyndiges til at fremsende forslag til et nyt punkt i Sundhedspolitikken: *Sammenhængende patientforløb med god kvalitet*. Finns forslag er medsendt dagsordenen til Seniorrådets møde.

Forslaget begrundes i, at det kommunale budget til indlæggelser/genindlæggelser mv. ikke er løftet i de kommende år – trods en massiv vækst i antallet af ældre borgere – sammenholdt med Fredensborg Kommunes ”næsten bund-placering” i KL´s kommuneoversigt vedrørende indikatorer for sundhedsvæsenets resultater i 2015.

6. **SOSE-udvalgets møde d. 8. februar.**

Dagsordenen for udvalgets møde forelå ikke ved mødets start, men ”tikkede ind” midt i mødet. Derfor ingen forberedelse til punktet.

Af relevante punkter er der:

- Værdighedspuljen 2016. Drøftet under punkt 4.
- Vurdering af potentiale ved udbud af et plejecenter. Dette er de foreløbige tanker (orienteringspunkt). Ingen grund til kommentarer.
- Styrkelse og effektivisering af hjemmeplejen. Ingen grund til kommentarer.
- Orientering vedrørende Forebyggelsesrådets handlingsplan for fysisk aktivitet. I høj grad grund til kommentarer. I administrationens indstilling fremgår det, at planen ingen budgetmæssige konsekvenser har – altså at der ikke skal følge penge med til at implementere planen. Hvis denne formulering vedtages i udvalget, vil planen ikke kunne gennemføres. Der er i planen nogle ”gratis-tiltag” og tiltag, der koster penge. Uden penge vil planen kun have ringe effekt. Finn o vervejer at ønske foretræde for udvalget. Dette bakkede SOSU op.

7. **Eventuelt.**

- Anders orienterede om henvendelse til DÆ om tilbagemelding om vores henvendelse i forsommeren om boligstøttereglerne. Tilbagemelding fra DÆ afventes.
- Anders orienterede om en henvendelse fra en fagperson med egen virksomhed vedrørende indretning af demensvenlige plejecentre (ude og inde) . Hun er borger i Fredensborg, og hun tilbyder sparring med Seniorrådet. Hun har desuden via mail tilbudt udvalgsformand Hans Nissen sin assistance i.fh.t. planlægning af det nye plejecenter (formentlig mod betaling).
- Anders orienterede om, at han tilfældigt (på turen til Holland) erfarede, at der i det nye plejecenter planlægges med 20 boliger til hver 2 personer i rehabiliteringsafdelingen (altså 40 personer fordelt på 20 boliger) samt 30 almindelige plejeboliger. Det er nyt for os.
- Finn orienterede om den vedtagne lov om forebyggende hjemmebesøg.

Mødet slut kl. 12.15

Referent: Anders

Bidrag til revision af sundhedspolitikken i 2016 i Fredensborg Kommune:

Behov for ny politisk overskift og indsats

Det nye afsnit i sundhedspolitikken foreslås indsat således:

Sammenhængende patientforløb med god kvalitet

Sundhedsindsatsen i Danmark er i dag opsplittet i tre helt forskellige dele med vidt forskellige opgaver, beslutningsstruktur, økonomi, kommunikationssystem og personale kvalifikationer. De tre dele er: Sygehusvæsenet i regionen, - de alment praktiserende læger i og flere andre sundhedsprofessioner i delvist liberalt regi, - samt den kommunale sundhedsindsats med forebyggelse, pleje, genoptræning og rehabilitering.

For borgeren skal sundheds- og socialindsatsen udgøre et sammenhængende forløb,- uanset i hvilken del af systemet indsatsen gives.

Både akut sygdom og ulykker samt kronisk sygdom er vidt udbredt i befolkningen – ikke mindst i ældrebefolkningen, hvor 75 % lever dagligdagen med en kronisk sygdom.

Det er en del af det danske velfærdssamfund, at syge borgere vidtgående har gratis adgang til behandling, genoptræning, rehabilitering, pleje.

6 Nordsjællandske borgmestre har gjort opmærksom på, at indsatsen for gode og sammenhængende patientforløb i tilfælde af sygdom bør udvikles, unødvendige sygehusindlæggelser undgås og kommunikationen mellem sundhedsvæsenets forskellige dele bør forbedres.

I Sundhedsministeriets opgørelse 2015 af Sundhedsvæsenets resultater, hvor landets kommuner sammenlignes, befinder Fredensborg Kommune sig i "det røde felt", mens andre kommuner i gult og grønt felt har bedre resultater på de udvalgte indikatorer til vurdering af sundhedsvæsenets resultater.

Derfor er der behov for fremover at sikre bedre sammenhæng for at opnå gode patientforløb. Som frikommune kan der desuden etableres bedre forhold gennem forsøgs- og udviklingsarbejde i samspil med sygehusvæsenet og almen lægepraksis

Fredensborg Kommune vil sikre sammenhængende patientforløb ved at

- bidrage til analyser af, hvor der er brister i forløbet
- forbedre kommunikationen mellem sundhedsvæsenets forskellige dele
- de såkaldte sundhedsaftaler mellem Region, Kommune, almen lægepraksis fokuserer på at gennemføre sammenhængende patientforløb
- samspelet mellem kommunens indsats og de praktiserende lægers indsats forbedres
- sundhedsstyrelsens mange nationale kliniske retningslinjer for patientforløb bliver kendt og anvendt i kommunen
- sikre lokal indsats, så unødvendige sygehusindlæggelser undgås
- "lær at leve med sygdom"-kursus tilbud bliver tilrettelagt og kendt af borgerne
- Indgå i forsøgs- og udviklingsarbejde sammen med Nordsjællands hospital, andre kommuner og almen lægepraksis